

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (desátého rozšířeného senátu)

6. července 2022*

„Hospodářská a měnová unie – Bankovní unie – Jednotný mechanismus pro řešení krizí úvěrových institucí a některých investičních podniků (SRM) – Postup řešení krize v případě selhání nebo pravděpodobného selhání subjektu – Rozhodnutí SRB o nepřijetí programu řešení krize – Žaloba na neplatnost – Akt nepříznivě zasahující do právního postavení – Právní zájem na podání žaloby – Aktivní legitimace – Částečná přípustnost – Článek 18 nařízení (EU) č. 806/2014 – Pravomoc autora aktu – Právo být vyslechnut – Povinnost uvést odůvodnění – Přiměřenost – Rovné zacházení“

Ve věci T-280/18,

ABLV Bank AS, se sídlem v Rize (Lotyšsko), zastoupená O. Behrendsem, advokátem,

žalobkyně,

proti

Jednotnému výboru pro řešení krizí (SRB), zastoupenému J. De Carpentierem, E. Muratorim a H. Ehlers, jako zmocněnci, ve spolupráci s J. Rivas Andrésem, advokátem, a B. Heenan, solicitor,

žalovanému,

podporovanému

Evropskou centrální bankou (ECB), zastoupenou R. Ugenou, A. Wittem a A. Lefterovem, jako zmocněnci,

vedlejší účastníci,

TRIBUNÁL (desátý rozšířený senát),

ve složení A. Kornezov, předseda, E. Buttigieg, K. Kowalik-Bańczyk, G. Hesse (zpravodaj) a D. Petrlík, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: P. Cullen, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení, zejména k:

– žalobě došlé kanceláři Tribunálu dne 3. května 2018,

* Jednací jazyk: angličtina.

- spisu ECB coby vedlejší účastnice došlému kanceláři Tribunálu dne 10. května 2019,
 - rozhodnutí ze dne 17. března 2020, kterým bylo řízení přerušeno do vydání rozhodnutí Soudního dvora, jímž se ukončí řízení ve věcech, o nichž bylo rozhodnuto rozsudkem ze dne 6. května 2021, ABLV Bank a další v. ECB (C-551/19 P a C-552/19 P, EU:C:2021:369),
 - novým důkazům došlým kanceláři Tribunálu dne 27. října 2021,
- po jednání konaném dne 28. října 2021,
- vydává tento

Rozsudek¹

- 1 Žalobkyně – společnost ABLV Bank AS – se v rámci žaloby podané na základě článku 263 SFEU domáhá zrušení rozhodnutí ze dne 23. února 2018, v němž Jednotný výbor pro řešení krizí (SRB) konstatoval, že ve vztahu k úvěrovým institucím ABLV Bank AS a ABLV Bank Luxembourg SA nepřijme program řešení krize ve smyslu čl. 18 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 806/2014 ze dne 15. července 2014, kterým se stanoví jednotná pravidla a jednotný postup pro řešení krize úvěrových institucí a některých investičních podniků v rámci jednotného mechanismu pro řešení krizí a Jednotného fondu pro řešení krizí a mění nařízení (EU) č. 1093/2010 (Úř. věst. 2014, L 225, s. 1).

Skutečnosti předcházející sporu

[*omissis*]

- 12 Rozhodnutím SRB/EES/2018/09 ze dne 23. února 2018 SRB rozhodl, že ve vztahu k žalobkyni nepřijme program řešení krize, a rozhodnutím SRB/EES/2018/10 z téhož dne rozhodl, že nepřijme program řešení krize ve vztahu ke společnosti ABLV Luxembourg (dále jen společně „napadená rozhodnutí“). SRB se ztotožnil se závěrem ECB, podle něhož jsou tyto úvěrové instituce v selhání nebo je jejich selhání pravděpodobné ve smyslu čl. 18 odst. 1 prvního pododstavce písm. a) nařízení č. 806/2014. Rovněž konstatoval, že v souladu s čl. 18 odst. 1 prvním pododstavcem písm. b) tohoto nařízení neexistuje přiměřená vyhlídka na to, že by jejich selhání v přiměřené lhůtě zabránila nějaká alternativní opatření. SRB měl nicméně za to, že vzhledem ke specifickým vlastnostem žalobkyně a společnosti ABLV Luxembourg opatření k řešení krize vůči těmto společnostem není nezbytné ve veřejném zájmu ve smyslu čl. 18 odst. 1 prvního pododstavce písm. c) a čl. 18 odst. 5 téhož nařízení. Téhož dne byla napadená rozhodnutí oznámena adresátům – první rozhodnutí CMFC a druhé rozhodnutí CSSF.
- 13 Článek 1 výroku rozhodnutí SRB/EES/2018/09 zní takto: „[n]a společnost ABLV Bank AS nebude uplatněn postup řešení krize“.
- 14 V článku 2 odst. 1 výroku rozhodnutí SRB/EES/2018/09 je uvedeno: „[t]oto rozhodnutí je určeno [CMFC] jakožto vnitrostátnímu orgánu příslušnému k řešení krize ve smyslu čl. 3 odst. 1 třetího pododstavce nařízení č. 806/2014“.

¹ – Jsou uvedeny pouze body tohoto rozsudku, jejichž zveřejnění Tribunál považuje za účelné.

- 15 V článku 2 odst. 2 výroku rozhodnutí SRB/EES/2018/09 je stanoveno, že „[v] souladu s čl. 29 odst. 1 nařízení č. 806/2014 [CMFC] toto rozhodnutí provede a zajistí, aby mu v souladu s uvedenými úvahami odpovídalo každé přijaté opatření“.
- 16 Články 1 a 2 výroku rozhodnutí SRB/EES/2018/10 týkajícího se společnosti ABLV Luxembourg mají obdobný obsah.

[omissis]

Právní otázky

K přípustnosti

- 23 SRB vznáší čtyři námitky nepřípustnosti – první vychází v podstatě z toho, že žalobkyně nezaložila žalobu na znění napadených rozhodnutí, nýbrž na znění tiskové zprávy, druhá z nenapadnutelnosti napadených rozhodnutí, třetí z nedostatku aktivní legitimace žalobkyně, jelikož napadenými rozhodnutími není bezprostředně dotčena, a čtvrtá z nedostatku právního zájmu žalobkyně na podání žaloby.

[omissis]

K námitce nepřípustnosti vycházející z nenapadnutelnosti napadených rozhodnutí

- 29 Napadená rozhodnutí podle názoru SRB nejsou napadnutelnými akty, neboť jejich účelem není vyvolat závazné právní účinky, jimiž mohou být dotčeny zájmy žalobkyně tím, že podstatným způsobem mění její právní postavení. Napadenými rozhodnutími nebylo nařízeno provedení likvidace obou dotčených úvěrových institucí. SRB je toho názoru, že poté, co bylo rozhodnuto o nepřijetí programu řešení krize, bylo na vnitrostátních orgánech příslušných k řešení krize, aby v souladu s relevantním vnitrostátním právem přijaly vůči uvedeným institucím nezbytná opatření.
- 30 Je třeba připomenout, že napadnutelnými akty jsou v zásadě opatření, která vyjadřují konečné stanovisko orgánu ve správním řízení a jejichž účelem je vyvolat závazné právní účinky, kterými mohou být dotčeny zájmy žalobce, a nikoliv mezitímní opatření, jejichž cílem je příprava konečného rozhodnutí, která takové účinky nemají (viz rozsudek ze dne 18. listopadu 2010, NDSHT v. Komise, C-322/09 P, EU:C:2010:701, bod 48 a citovaná judikatura).
- 31 Soudní dvůr již konkrétně konstatoval, že i když posouzení selhání nebo pravděpodobného selhání subjektu podle čl. 18 odst. 1 druhého a třetího pododstavce nařízení č. 806/2014, které provádí ECB, napadnutelným aktem není, nic to nemění na tom, že proti následnému rozhodnutí SRB o přijetí programu řešení krize v souladu s čl. 18 odst. 6 uvedeného nařízení nebo proti rozhodnutí takový program nepřijmout lze podat k unijním soudům žalobu, v jejímž rámci může být zmíněné posouzení předmětem soudního přezkumu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. května 2021, ABLV Bank a další v. ECB, C-551/19 P a C-552/19 P, EU:C:2021:369, bod 56).

- 32 Článek 86 odst. 2 nařízení č. 806/2014 kromě toho stanoví, že v souladu s článkem 263 SFEU mohou členské státy, orgány Unie a jakákoli fyzická nebo právnická osoba podat proti takovému rozhodnutí SRB žalobu u Soudního dvora Evropské unie (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. května 2021, ABLV Bank a další v. ECB, C-551/19 P a C-552/19 P, EU:C:2021:369, bod 56).
- 33 Z toho vyplývá, že rozhodnutí, v němž SRB konstatuje, že vůči určité úvěrové instituci přijme nebo nepřijme program řešení krize, je napadnutelným aktem. V tomto rozhodnutí je totiž vyjádřeno konečné stanovisko SRB v komplexním správním řízení upraveném v článku 18 nařízení č. 806/2014, které se zahajuje na základě posouzení selhání nebo pravděpodobného selhání subjektu, jež nejprve provádí ECB. Účelem tohoto řízení je vyvolat vůči žalobkyni závazné právní účinky – nebude totiž vůči ní provedeno řešení krize.
- 34 Kromě toho je třeba zdůraznit, že takové rozhodnutí o nepřijetí programu řešení krize, jako jsou napadená rozhodnutí, je napadnutelným aktem stejně jako rozhodnutí takový program přijmout. Rozhodnutí o přijetí opatření k řešení krize totiž vede ke stanovení nástrojů k řešení krize uvedených v čl. 18 odst. 6 písm. b) a c) a článku 22 nařízení č. 806/2014, jakými jsou nástroj převodu činnosti, nástroj překlenovací instituce, nástroj oddělení aktiv, nástroj rekapitalizace z vnitřních zdrojů nebo i použití Jednotného fondu pro řešení krizí na podporu opatření k řešení krize. Rozhodnutí o nepřijetí takových nástrojů, z nichž některé mohou žalobkyni umožnit, aby i nadále prováděla část svých činností, tudíž vyvolává závazné právní účinky, jimiž mohou být zájmy žalobkyně dotčeny.
- 35 Jak konečně vyplývá i ze stanoviska generálního advokáta Campose Sánchez-Bordony ve spojených věcech ABLV Bank a další v. ECB (C-551/19 P a C-552/19 P, EU:C:2021:16, bod 93), dodržení práva na účinnou soudní ochranu zakotveného v článku 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) je zajištěno tím, že napadnutelným aktem je rozhodnutí SRB, kterým se ukončuje postup upravený v článku 18 nařízení č. 806/2014 – na podporu žaloby směřující proti uvedenému rozhodnutí SRB lze namítnout i případnou protiprávnost posouzení selhání nebo pravděpodobného selhání žalobkyně, které provádí ECB v první fázi tohoto postupu. Z toho vyplývá, že žalobkyně musí mít možnost domáhat se zrušení rozhodnutí, v němž SRB konstatoval, že vůči ní přijme nebo nepřijme program řešení krize.
- 36 Napadená rozhodnutí tudíž jsou napadnutelnými akty.

K námitce nepřípustnosti vycházející z nedostatku aktivní legitimace žalobkyně

- 37 SRB tvrdí, že žalobkyně není napadenými rozhodnutími bezprostředně dotčena. Tato rozhodnutí nemají bezprostřední účinky na její právní postavení a ponechávají vnitrostátním orgánům příslušným k řešení krize, které je mají provést, naprostou volnost. Likvidace žalobkyně a její dceřiné společnosti je důsledkem rozhodnutí přijatých na vnitrostátní úrovni, a nikoli uplatnění pravidel unijního práva.
- 38 Nejprve je třeba uvést, že SRB nezpochybnil osobní dotčení žalobkyně ve smyslu čl. 263 čtvrtého pododstavce SFEU. Napadená rozhodnutí se totiž týkají žalobkyně a její ze 100 % vlastněné dceřiné společnosti coby úvěrových institucí, vůči nimž SRB nepřijal program řešení krize, a žalobkyni tak individualizují způsobem obdobným tomu, jakým je individualizován adresát těchto rozhodnutí. Žalobkyně tedy je napadenými rozhodnutími osobně dotčena.

39 Co se v daném případě týče údajné neexistence bezprostředního dotčení žalobkyně, je třeba připomenout, že podmínka, která je stanovena v čl. 263 čtvrtém pododstavci SFEU – podle níž fyzická nebo právnická osoba, která není adresátem rozhodnutí, jež je předmětem žaloby, musí být tímto rozhodnutím bezprostředně dotčena – vyžaduje splnění dvou kumulativních kritérií, a sice že zpochybnuté opatření jednak vyvolává bezprostřední účinky na její právní postavení, a jednak neponechává žádnou posuzovací pravomoc adresátům pověřeným jeho provedením, přičemž toto provedení je čistě automatické povahy a vyplývá výlučně z unijní právní úpravy, aniž je třeba použít další zprostředkující předpisy (rozsudky ze dne 22. března 2007, Regione Siciliana v. Komise, C-15/06 P, EU:C:2007:183, bod 31; ze dne 13. října 2011, Deutsche Post a Německo v. Komise, C-463/10 P a C-475/10 P, EU:C:2011:656, bod 66, a ze dne 6. listopadu 2018, Scuola Elementare Maria Montessori v. Komise, Komise v. Scuola Elementare Maria Montessori a Komise v. Ferracci, C-622/16 P až C-624/16 P, EU:C:2018:873, bod 42).

– K bezprostřednímu dotčení žalobkyně v rozsahu, v němž žaloba směřuje proti rozhodnutí SRB/EES/2018/10 týkajícímu se společnosti ABLV Luxembourg

40 Nejprve je třeba uvést, že žalobkyně podala žalobu proti rozhodnutí SRB/EES/2018/09 vlastním jménem a proti rozhodnutí SRB/EES/2018/10 jakožto mateřská společnost a jediný akcionář společnosti ABLV Luxembourg.

41 Je třeba připomenout, že jak vyplývá z bodu 12 výše, rozhodnutí SRB/EES/2018/10 stanoví, že vůči společnosti ABLV Luxembourg nebude přijat žádný program řešení krize. Toto rozhodnutí tedy má účinky na právní postavení této úvěrové instituce (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 14. května 2020, Bernis a další v. SRB, T-282/18, nezveřejněné, EU:T:2020:209, bod 39).

42 Rozhodnutí SRB/EES/2018/10 naproti tomu nemá bezprostřední účinky na právní postavení takových akcionářů, jako je žalobkyně, neboť uvedeným rozhodnutím nebylo dotčeno právo těchto akcionářů pobírat dividendy a podílet se na řízení společnosti ABLV Luxembourg (obdobně viz rozsudek ze dne 5. listopadu 2019, ECB a další v. Trasta Komerčbanka a další, C-663/17 P, C-665/17 P a C-669/17 P, EU:C:2019:923, bod 110).

43 Jak totiž vyplývá z rozsudku ze dne 5. listopadu 2019, ECB a další v. Trasta Komerčbanka a další (C-663/17 P, C-665/17 P a C-669/17 P, EU:C:2019:923), negativní účinek, který má odebrání povolení úvěrové instituce pro akcionáře, je hospodářské, a nikoliv právní povahy, neboť ačkoliv už tato instituce není po tomto odebrání schopna nadále vykonávat činnost a fakticky rozdělovat dividendy, právo akcionářů pobírat dividendy a podílet se na řízení zůstává nedotčeno (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 5. listopadu 2019, ECB a další v. Trasta Komerčbanka a další, C-663/17 P, C-665/17 P a C-669/17 P, EU:C:2019:923, bod 111, a usnesení ze dne 14. května 2020, Bernis a další v. SRB, T-282/18, nezveřejněné, EU:T:2020:209, bod 41).

44 V projednávaném případě to platí tím spíše, že v rozhodnutí SRB/EES/2018/10 je stanoveno pouze to, že na společnost ABLV Luxembourg nebude uplatněn postup řešení krize. Na rozdíl od situace, o kterou se jednalo ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 5. listopadu 2019, ECB a další v. Trasta Komerčbanka a další (C-663/17 P, C-665/17 P a C-669/17 P, EU:C:2019:923), tedy cílem ani účinkem uvedeného rozhodnutí není odebrat uvedené bance povolení, na jehož základě může vykonávat činnost úvěrové instituce (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 14. května 2020, Bernis a další v. SRB, T-282/18, nezveřejněné, EU:T:2020:209, bod 42).

45 S ohledem na výše uvedené je třeba dospět k závěru, že žalobkyně není rozhodnutím SRB/EES/2018/10 bezprostředně dotčena ve smyslu čl. 263 čtvrtého pododstavce SFEU.

– *K bezprostřednímu dotčení žalobkyně v rozsahu, v němž žaloba směřuje proti rozhodnutí SRB/EES/2018/09 týkajícímu se žalobkyně*

- 46 Žalobkyně podala projednávanou žalobu vlastním jménem v rozsahu, v němž tato žaloba směřuje ke zrušení rozhodnutí SRB/EES/2018/09.
- 47 Pokud jde zaprvé o otázku, zda má toto rozhodnutí bezprostřední účinky na právní postavení žalobkyně, je třeba připomenout, že podle článku 18 nařízení č. 806/2014 platí, že pokud ECB na základě provedeného posouzení dospěje k závěru, že je dotčený subjekt v selhání nebo je jeho selhání pravděpodobné ve smyslu čl. 18 odst. 1 písm. a) uvedeného nařízení, zahajuje se postup podle článku 18 tohoto nařízení. Pokud naproti tomu ECB dospěje k opačnému závěru, postup řešení krize zahájen není, neboť čl. 18 odst. 1 třetí pododstavec nařízení č. 806/2014 stanoví, že ECB musí závěr posouzení sdělit Komisi a SRB pouze tehdy, dospěje-li k závěru, že subjekt je v selhání nebo je jeho selhání pravděpodobné (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. května 2021, ABLV Bank a další v. ECB, C-551/19 P a C-552/19 P, EU:C:2021:369, body 67 a 70).
- 48 Závěr SRB založený na posouzení provedeném ECB, podle něhož je žalobkyně v selhání nebo je její selhání pravděpodobné, je tedy podmínkou *sine qua non* výroku rozhodnutí SRB/EES/2018/09, v němž je stanoveno, že vůči žalobkyni nebude přijat program řešení krize. Závěr, podle kterého je žalobkyně v selhání nebo je její selhání pravděpodobné, je tedy pro článek 1 výroku uvedeného rozhodnutí nezbytným podkladem. V rozsahu, v němž je v rozhodnutí SRB/EES/2018/09 konstatováno, že žalobkyně je v selhání nebo je její selhání pravděpodobné, má tudíž toto rozhodnutí bezprostřední účinky na právní postavení žalobkyně ve smyslu judikatury citované v bodě 39 výše.
- 49 Jak dále bylo uvedeno v bodě 34 výše, rozhodnutí o nepřijetí programu řešení krize, a tedy o nestanovení nástrojů k řešení krize ve smyslu nařízení č. 806/2014, z nichž některé mohou žalobkyni umožnit, aby i nadále prováděla část svých činností, má bezprostřední účinky na její právní postavení.
- 50 Pokud jde zadruhé o otázku, zda toto rozhodnutí ponechává adresátům pověřeným jeho provedením posuzovací pravomoc ve smyslu judikatury připomenuté v bodě 39 výše, je třeba konstatovat, že tomu tak v projednávaném případě není. Rozhodnutí nepřijmout vůči žalobkyni program řešení krize totiž adresátům pověřeným jeho provedením žádnou posuzovací pravomoc neponechává – toto provedení je čistě automatické povahy a vyplývá výlučně z unijní právní úpravy, aniž je třeba použít další zprostředkující předpisy. Dotyčný vnitrostátní orgán příslušný k řešení krize totiž nemá ve vztahu k rozhodnutí SRB, podle něhož vůči žalobkyni nebude přijat žádný nástroj k řešení krize, žádný rozhodovací prostor – k tomu, aby toto rozhodnutí vyvolávalo závazné právní účinky, nevyžaduje uplatnění žádného zprostředkujícího pravidla či opatření. Tento závěr není zpochybněn skutečností, že uvedený vnitrostátní orgán příslušný k řešení krize může být v souladu s čl. 29 odst. 1 nařízení č. 806/2014, jehož znění je připomenuto v čl. 2 odst. 2 výroku rozhodnutí SRB/EES/2018/09, povinen přijmout opatření k provedení uvedeného rozhodnutí – tato opatření totiž nespádají do rámce mechanismu pro řešení krizí (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 14. května 2020, Bernis a další v. SRB, T-282/18, nezveřejněné, EU:T:2020:209, bod 43).
- 51 Do rámce programu řešení krize nespadá zejména likvidace žalobkyně podle lotyšského práva, která není důsledkem rozhodnutí SRB/EES/2018/09. O uvedené likvidaci totiž rozhodli akcionáři této společnosti v návaznosti na zmíněné rozhodnutí SRB, v němž bylo uvedeno, že uplatnění programu řešení krize podle nařízení č. 806/2014 na žalobkyni není nezbytné ve veřejném zájmu

(v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. května 2021, ABLV Bank a další v. ECB, C-551/19 P a C-552/19 P, EU:C:2021:369, bod 49). V tomto rozhodnutí tedy likvidace nařízena nebyla (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 14. května 2020, Bernis a další v. SRB, T-282/18, nezveřejněné, EU:T:2020:209, body 39 až 45).

- 52 Z výše uvedeného vyplývá, že žalobkyně není aktivně legitimována k podání žaloby proti rozhodnutí SRB/EES/2018/10 a žaloba je v rozsahu, v němž směřuje proti tomuto rozhodnutí, nepřijatelná. K podání žaloby proti rozhodnutí SRB/EES/2018/09 naproti tomu žalobkyně aktivně legitimována je.

K námitce nepřijatelnosti vycházející z nedostatku právního zájmu žalobkyně na podání žaloby

- 53 SRB je toho názoru, že žalobkyně neprokázala, že má vzniklý a trvajícím právní zájem na podání žaloby. Nedoložila, jaký prospěch by měla ze zrušení napadených rozhodnutí. Pokud jde o zájmy, které žalobkyně uplatňuje v tom smyslu, že napadená rozhodnutí poškodila pověst úvěrových institucí, SRB tvrdí, že jejich pověst nebyla dotčena napadenými rozhodnutími, ale návrhem opatření FinCEN nebo posouzením selhání či pravděpodobného selhání obou úvěrových institucí, které provedla ECB. Zájem na podání žaloby na náhradu škody není v kontextu projednávané žaloby na neplatnost vzniklý a trvajícím. Nakonec SRB podotýká, že kdyby žalobkyně vznikla újma, byla by důsledkem rozhodnutí akcionářů přistoupit k likvidaci žalobkyně.
- 54 Je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora je žaloba na neplatnost podaná fyzickou nebo právnickou osobou přípustná pouze v případě, že má tato osoba zájem na zrušení napadeného aktu. Předpokladem takového zájmu je, že samotné zrušení tohoto aktu může vyvolat právní následky a že žaloba může straně, která ji podala, přinést ve výsledku prospěch (viz rozsudek ze dne 17. září 2015, Mory a další v. Komise, C-33/14 P, EU:C:2015:609, bod 55 a citovaná judikatura).
- 55 Je nesporné, že i když žalobkyně navrhuje zrušení rozhodnutí SRB/EES/2018/09 v plném rozsahu, nebývá proti nezavedení programu řešení krize, ale v podstatě nesouhlasí se závěry SRB, podle nichž je v selhání nebo je její selhání pravděpodobné a neexistuje přiměřená vyhlídka na to, že by tomuto selhání zabránila nějaká alternativní opatření.
- 56 Projednávaná věc se však vyznačuje určitými zvláštnostmi, v jejichž důsledku žalobkyni právní zájem na podání žaloby nelze upřít.
- 57 Jak vyplývá i z bodů 47 a 48 výše, pokud ECB dospěje k závěru, že dotýčný subjekt není v selhání ani jeho selhání není pravděpodobné, výboru SRB se nepředkládají závěry posouzení, a nezahajuje se tedy postup řešení krize. Posouzení selhání či pravděpodobného selhání je tedy – jakmile jej SRB akceptuje – podmínkou *sine qua non* pro zahájení postupu řešení krize upraveného v článku 18 nařízení č. 806/2014, a tedy formálního rozhodnutí o přijetí, nebo nepřijetí programu řešení krize.
- 58 Důvody rozhodnutí SRB/EES/2018/09, a to zejména posouzení selhání či pravděpodobného selhání žalobkyně provedené ECB a akceptované výborem SRB, jsou tedy pro výrok tohoto rozhodnutí nezbytným podkladem. Pokud by totiž Tribunál musel dospět k závěru, že je toto posouzení nesprávné, postup, který vedl k přijetí tohoto rozhodnutí, neměl být vůči žalobkyni zahájen.

- 59 Dotčený subjekt má dále za účelem výkonu bankovních činností oprávněný zájem na tom, aby nebyl předmětem posouzení, z něhož vyplyne, že je v selhání nebo je jeho selhání pravděpodobné.
- 60 S ohledem na výše uvedené je třeba dospět k závěru, že žalobkyně odůvodnila právní zájem na podání žaloby znějící na zrušení rozhodnutí SRB/EES/2018/09.
- 61 Žaloba je tedy nepřipustná v rozsahu, v němž směřuje proti rozhodnutí SRB/EES/2018/10, a přípustná v rozsahu, v němž směřuje ke zrušení rozhodnutí SRB/EES/2018/09.

K věci samé

[omissis]

Ke třetímu a čtvrtému žalobnímu důvodu, které vycházejí z porušení čl. 18 odst. 1 písm. a) a b) nařízení č. 806/2014

- 87 Třetí a čtvrtý žalobní důvod je třeba posoudit společně – třetí žalobní důvod sestává z jedné části a čtvrtý žalobní důvod ze čtyř částí. V rámci čtvrtého žalobního důvodu, kterým je třeba se zabývat v první řadě, žalobkyně zaprvé tvrdí, že SRB postupoval nesprávně, když sám nezkoumal podmínku stanovenou v čl. 18 odst. 1 písm. a) nařízení č. 806/2014. SRB se zcela spoléhal na posouzení selhání nebo pravděpodobného selhání žalobkyně, které provedla ECB. Zadruhé, pokud jde o toto posouzení, žalobkyně tvrdí, že dočasné problémy s likviditou, s nimiž se potýkala v důsledku návrhu opatření FinCEN, samy o sobě nepředstavují dostatečný důvod k tomu, aby byla považována za subjekt v selhání nebo za subjekt, jehož selhání je pravděpodobné. V souladu s pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví (EBA) ABE/GL/2015/07 ze dne 6. srpna 2015 k výkladu různých podmínek, za nichž se instituce považuje za instituci, jež je v selhání nebo jejíž selhání je pravděpodobné, podle čl. 32 odst. 6 směrnice 2014/59 (dále jen „pokyny EBA“), je vhodné zohlednit všechny objektivní skutečnosti a nedoporučuje se založit posouzení selhání nebo pravděpodobného selhání subjektu na jediné okolnosti, jako je například okamžitá dostupnost likvidity. Žalobkyně zatřetí tvrdí, že částka ve výši jedné miliardy eur, která měla být dle požadavku ECB dostupná na účtu žalobkyně u Lotyšské banky před případným zrušením moratoria dne 23. února 2018, byla nepřiměřená. Jestliže ECB vycházela z toho, že během pěti po sobě jdoucích dnů bude v průměru vybráno 200 milionů eur za den, očekávaný výběr vkladů v případě opětovného zahájení činnosti žalobkyně nadhodnotila. Žalobkyně začtvrté uplatňuje řadu argumentů na podporu svého tvrzení, že ECB nevzala do úvahy všechna její likvidní aktiva, a to zejména ta, k nimž neměla okamžitý přístup. V rámci třetího žalobního důvodu žalobkyně tvrdí, že SRB dostatečně nepřezkoumal, zda existuje přiměřená vyhlídka na to, že by jejímu selhání zabránila alternativní opatření.

[omissis]

– K otázce, zda byl SRB oprávněn vycházet z posouzení selhání či pravděpodobného selhání žalobkyně, které provedla ECB

- 103 Žalobkyně v replice tvrdí, že SRB nemohl vycházet pouze z posouzení selhání či pravděpodobného selhání žalobkyně, které provedla ECB, a zároveň sám neprovést vlastní přezkum. Tato výtku, kterou je třeba posoudit v první řadě, musí být zamítnuta bez ohledu na to, zda se jedná o novou výtku ve smyslu čl. 84 odst. 1 jednacího řádu.

- 104 Tato výtka totiž pomíjí úlohu ECB v rámci systému zavedeného článkem 18 nařízení č. 806/2014, jak ji popsal Soudní dvůr v rozsudku ze dne 6. května 2021, ABLV Bank a další v. ECB (C-551/19 P a C-552/19 P, EU:C:2021:369).
- 105 SRB samozřejmě posouzením selhání či pravděpodobného selhání subjektu, které provedla ECB, není vázán. Toto posouzení totiž není závazným aktem a SRB se ve vztahu k tomuto posouzení nenachází v situaci přesně vymezené pravomoci. Nic ve znění tohoto ustanovení nenasvědčuje tomu, že by SRB byl ohledně selhání či pravděpodobného selhání dotčeného subjektu zbaven posuzovací pravomoci (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. května 2021, ABLV Bank a další v. ECB, C-551/19 P a C-552/19 P, EU:C:2021:369, bod 67).
- 106 Článek 18 odst. 1 druhý pododstavec téhož nařízení však přiznává ECB prioritní, byť ne výhradní, úlohu, neboť je v zásadě na ní, aby jako první posoudila selhání nebo pravděpodobné selhání subjektu. SRB sice může toto posouzení rovněž provést, ale může tak učinit pouze v případě, že o svém záměru předem informoval ECB a že ta do tří kalendářních dnů od obdržení této informace neprovedla posouzení sama. ECB je tedy přiznána přednostní příslušnost k provedení takového posouzení, jež je založena na odborné kompetenci, kterou má coby orgán dohledu, neboť jelikož má v tomto postavení přístup ke všem informacím o dotčeném subjektu pro účely dohledu, má nejlepší předpoklady k tomu, aby s ohledem na definici selhání či pravděpodobného selhání uvedenou v čl. 18 odst. 4 tohoto nařízení, která odkazuje zejména na skutečnosti související s obezřetnostní situací, jako jsou podmínky povolení, výše aktiv v porovnání s výší závazků nebo zadluženost v současnosti či v budoucnu, mohla určit, zda je tato podmínka splněna (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. května 2021, ABLV Bank a další v. ECB, C-551/19 P a C-552/19 P, EU:C:2021:369, bod 62).
- 107 V projednávané věci SRB v bodě 3.2.1 napadeného rozhodnutí SRB/EES/2018/09 na základě posouzení, jež provedla ECB, uvedl, že se má za to, že žalobkyně je v selhání nebo je její selhání pravděpodobné ve smyslu čl. 18 odst. 1 písm. a) nařízení č. 806/2014 ve spojení s čl. 18 odst. 4 písm. c) téhož nařízení – kdyby totiž bylo moratorium po 23. únoru 2018 zrušeno, odliv finančních prostředků z institucí by s velkou pravděpodobností pokračoval ve stejném tempu jako před zavedením moratoria, a to vzhledem k poškození pověsti žalobkyně v důsledku návrhu opatření FinCEN. Právě z tohoto důvodu se SRB ztotožnil se závěrem ECB, podle kterého měla mít žalobkyně na svém účtu u Lotyšské banky vyrovnávací kapacitu ve výši jedné miliardy eur, jež měla umožnit pokrýt rozsah očekávaných výběrů během pěti dnů bezprostředně následujících po zrušení moratoria. Vzhledem k tomu, že tato vyrovnávací kapacita složena nebyla, SRB se ztotožnil i se závěrem ECB, že žalobkyně pravděpodobně nebude schopna v blízké budoucnosti splácet své dluhy v době jejich splatnosti a že je v selhání nebo je její selhání pravděpodobné.
- 108 Za těchto podmínek a s ohledem na široký prostor pro uvážení, který měl SRB na základě judikatury uvedené v bodech 91 až 94 výše v rámci komplexního hospodářského posouzení, jímž je i posouzení selhání či pravděpodobného selhání žalobkyně, se SRB, jenž zkoumáním provedeným ECB a jejími závěry nebyl vázán, nedopustil nesprávného právního posouzení, když z těchto závěrů vycházel, neboť ECB měla k posouzení selhání či pravděpodobného selhání žalobkyně nejlepší předpoklady.
- 109 Argumentace žalobkyně tedy nemůže obstát.

– *K posouzení selhání nebo pravděpodobného selhání žalobkyně, které vychází především z její krize likvidity*

- 110 Podle žalobkyně měla ECB nesprávně za to, že závěr, že žalobkyně je v selhání nebo je její selhání pravděpodobné, odůvodňuje dočasný problém s přístupem k některým likvidním prostředkům. ECB vycházela z jediné okolnosti, a sice z dočasného nedostatku finančních prostředků v důsledku hromadných výběrů v období od 14. do 16. února 2018, a dostatečně nezohlednila celkovou situaci žalobkyně. Žalobkyně tvrdí, že nebyl dostatečně vzat do úvahy její poměr krytí ani její silná kapitalizace. Z pokynů EBA mimo jiné vyplývá, že pro určení toho, zda je úvěrová instituce v selhání nebo je její selhání pravděpodobné, je třeba zvážit všechny objektivní skutečnosti související s potížemi této instituce.
- 111 Úvodem je třeba uvést, že podle čl. 18 odst. 4 nařízení č. 806/2014 se má za to, že je subjekt v selhání nebo je jeho selhání pravděpodobné, je-li splněna alespoň jedna z podmínek vyjmenovaných v písmenech a) až d) uvedeného ustanovení. V projednávaném případě měla ECB ve smyslu čl. 18 odst. 4 písm. c) téhož nařízení za to, že žalobkyně není schopna splácet své splatné dluhy nebo jiné závazky nebo že existují objektivní skutečnosti podporující závěr, že tomu tak v blízké budoucnosti bude. Jak správně uvedla ECB, z článku 18 nařízení č. 806/2014 nevyplývá, že by ECB a SRB musely zohlednit takové skutečnosti, jako poměr krytí nebo kapitalizaci úvěrové instituce, aby mohly dospět k závěru, že je tato instituce v selhání nebo je její selhání pravděpodobné.
- 112 Pokyny EBA nemohou tento závěr zpochybnit. Uvedené pokyny mají totiž podle bodu 5 znění v anglickém jazyce v souladu s čl. 32 odst. 6 směrnice 2014/59 podpořit sblížování postupů v oblasti dohledu a řešení krizí, pokud jde o výklad různých podmínek, za nichž se instituce považuje za instituci, jež je v selhání nebo jejíž selhání je pravděpodobné. ECB správně tvrdí, že tyto pokyny nelze vykládat v rozporu s nařízením č. 806/2014, a tedy nestanoví dodatečné podmínky, které nevyplývají z článku 18 uvedeného nařízení.
- 113 V každém případě je třeba podotknout, že podle bodu 14 pokynů EBA ve znění v anglickém jazyce by orgán příslušný k řešení krize měl posoudit objektivní skutečnosti týkající se zejména kapitálové pozice dotčené úvěrové instituce a její likviditní pozice. Podle bodu 16 znění těchto pokynů v anglickém jazyce přitom platí, že ačkoliv se ve většině případů předpokládá, že určení, zda instituce je v selhání nebo její selhání je pravděpodobné, bude vycházet z několika faktorů uvedených v těchto pokynech, a nikoli pouze z jednoho, nic to nemění na tom, že mohou nastat situace, kdy k zahájení řešení krize může být postačující splnění pouze jedné podmínky, a to vzhledem k její závažnosti a obezřetnostnímu dopadu. Na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, tedy z pokynů EBA nevyplývá, že než lze dospět k závěru, že úvěrová instituce není nebo nebude schopna splácet své dluhy nebo jiné závazky splatné v blízké budoucnosti, musí být nutně zohledněno několik podmínek nebo faktorů.
- 114 Jak dále uvedla ECB, prvořadá je pro úvěrovou instituci likvidita, jelikož její hlavní funkcí je přijímat vklady od veřejnosti a poskytováním úvěrů je opětovně investovat do reálné ekonomiky. Tato zprostředkovatelská funkce vychází z předpokladu, že vkladatel musí mít možnost získat své vklady na požádání zpět, a to v zásadě okamžitě. Pokud banka peněžní prostředky vkladatelům nemůže vyplatit, má to vliv nejen na důvěru v tuto úvěrovou instituci, ale potenciálně i na důvěru v celou bankovní soustavu. Kromě toho je nesporné, že hromadné výběry vkladů se nedotýkají pouze úvěrových institucí, které se ocitly v nesnázích, ale v důsledku ztráty důvěry vkladatelů ve spolehlivost této soustavy i finančně zdravých institucí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. října 2018, Kantarev, C-571/16, EU:C:2018:807, bod 56 a citovaná judikatura).

115 Za takových okolností, jako jsou okolnosti projednávaného případu, které se vyznačují hromadnými výběry vkladů v důsledku narušení vztahu důvěry mezi dotčenou úvěrovou institucí a jejími zákazníky, je tudíž třeba konstatovat, že poměr krytí této instituce a její kapitalizace mají oproti okamžité dostupnosti likvidních prostředků v rámci této instituce menší význam. Argumentace žalobkyně tudíž musí být odmítnuta.

– *K závěru ECB, podle něhož měla mít žalobkyně dne 23. února 2018 v 18:00 hodin u Lotyšské banky likvidní prostředky ve výši jedné miliardy eur, aby zabránila svému selhání*

116 Žalobkyně v podstatě tvrdí, že vyrovnávací kapacita ve výši jedné miliardy eur na jejím účtu u Lotyšské banky, kterou ECB považovala za nezbytnou k vyplacení vkladů, jež možná budou při případném opětovném zahájení činnosti žalobkyně po zrušení moratoria v krátkodobém horizontu vybrány, byla nepřiměřená.

117 Žalobkyně zaprvé tvrdí, že v rámci posouzení jejího selhání či pravděpodobného selhání, které provedla ECB a SRB jej převzal, nebyla zohledněna skutečnost, že vklady na viděnou, které nemají stanovenou dobu splatnosti, a jsou tedy splatné okamžitě, byly dne 22. února 2018 přeměněny do výše 449 milionů eur na termínované vklady. Žalobkyně je toho názoru, že tyto vklady bez jejího souhlasu nejsou splatné po dobu šesti měsíců od přeměny, a proto nebylo možné v krátkodobém horizontu požadovat jejich výplatu. Výše okamžitě splatných vkladů tedy činila 1,596 miliardy eur, a nikoli 2,043 miliardy eur, jak odhadla ECB.

118 Zadruhé tvrzení ECB, že výběry vkladů by pokračovaly ve stejném tempu jako během tří dnů, které předcházely pozastavení plateb, tedy od 14. do 16. února 2018, kdy bylo vybíráno v průměru 200 milionů eur denně, není podle žalobkyně opodstatněné. Neexistuje žádný důkaz, který by dokládal, že po případném zrušení moratoria by výběry vkladů lineárně pokračovaly. Žalobkyně tvrdí, že po prvotních výběrech těch nejméně stálých vkladů by zůstalo jádro stabilnějších vkladů. Žalobkyně v tomto směru poukazuje na interní postup hodnocení přiměřenosti likvidity (internal liquidity adequacy assessment process, ILAAP), schválený ECB v rámci jejího nejnovějšího rozhodnutí týkajícího se procesu dohledu a hodnocení (Supervisory Review and Evaluation Process, SREP) z roku 2017, z něhož vyplývá, že velká část vkladů na viděnou je stabilní a má u vkladatelů důvěru.

119 Žalobkyně kromě toho podotkla, že odliv finančních prostředků už byl 16. února 2018 nižší než předchozí den. Pokusy o výběr peněžních prostředků přes internet odpovídaly během jednoho pracovního dne v průběhu moratoria pouze 28 milionům eur. Žalobkyně již nadto uhradila značnou část svých platebních závazků v amerických dolarech prostřednictvím převodů cenných papírů v eurech, i když dne 15. února 2018 přijala rozhodnutí nahradit platby v amerických dolarech platbami v eurech nebo nepeněžním plněním a od 16. února zcela zastavit úhrady dluhů v amerických dolarech s odvoláním na vyšší moc. Ještě během období působení vyšší moci byly platební závazky žalobkyně v amerických dolarech uhrazeny ve formě nepeněžního plnění do výše 167 milionů eur. Je velmi nepravděpodobné, že by žádosti o výběr vkladů bezprostředně po zrušení moratoria odpovídaly částce 200 milionů eur za den.

120 K těmto argumentům je třeba zaprvé uvést – obdobně tomu, co podotkla ECB – že neexistovala žádná záruka, že vklady přeměněné na termínované vklady nebudou v krátkodobém horizontu vybrány, a to případně prostřednictvím úhrady penále. ECB dále na jednání zdůraznila, že valná většina vkladatelů s přeměnou na termínovaný vklad nesouhlasila. Z toho vyvodila, že pokud tito vkladatelé přeměnu odmítli, mohli se výplaty svých vkladů domáhat v krátkodobém horizontu. Jednalo se o vklady v hodnotě 1,596 miliardy eur. Kromě toho uvedla, že přeměna určitého

množství vkladů na odhadu, že výběry budou pokračovat v průměrném tempu 200 milionů eur za den, nic nemění, a je tedy třeba, aby žalobkyně měla před případným opětovným zahájením činnosti k dispozici vyrovnávací kapacitu ve výši jedné miliardy eur.

- 121 Argumenty žalobkyně nemohou závěry posouzení skutkového stavu, které provedla ECB, zpochybnit. Žalobkyně se totiž omezuje na tvrzení, že u termínovaných vkladů bylo dohodnuto, že po dobu šesti měsíců nebude požadována jejich výplata; na podporu tohoto argumentu ovšem nepředložila žádný důkaz. Každopádně i za předpokladu, že by toto tvrzení bylo prokázáno a doloženo, nevyvrátilo by odhad ECB, že výběry by po hypotetickém znovuzahájení činnosti dotčeného subjektu pravděpodobně pokračovaly ve stejném tempu a rozsahu, a bylo tedy zapotřebí mít k dispozici značné množství likvidních prostředků, aby bylo možno po dobu pěti dnů následujících po tomto znovuzahájení vyhovět všem žádostem. Nepřeměnné vklady by totiž odpovídaly částce 1,596 miliardy eur, která je značně vyšší než vyrovnávací kapacita ve výši jedné miliardy eur, již požadovala ECB.
- 122 Zadržet žádná informace obsažená ve spisu, který má Tribunál k dispozici, nemůže zpochybnit závěr ECB, že dřívější interní posouzení přiměřenosti likvidity žalobkyně, jichž se žalobkyně dovolává, měla za výjimečné situace, která vedla k vydání rozhodnutí SRB/EES/2018/09, jen omezený význam. Ačkoliv ECB v roce 2017 schválila ILAAP žalobkyně, je nesporné, že v únoru 2018 se žalobkyně ocitla v nepředvídané situaci vyznačující se hromadnými výběry vkladů způsobenými tím, že vkladatelé ztratili důvěru ve spolehlivost této úvěrové instituce, a to bez ohledu na to, zda byla tato instituce finančně zdravá nebo v nesnázích.
- 123 Za těchto mimořádných podmínek se ECB nedopustila zjevně nesprávného posouzení, když vycházela z výše výběrů vkladů provedených od 14. do 16. února 2018, která náležitě odrážela situaci této úvěrové instituce v době posuzování selhání či pravděpodobného selhání a přijetí napadeného rozhodnutí. Jak totiž správně uvedla ECB, průměrný denní odliv finančních prostředků ve výši 200 milionů eur za období od 14. do 16. února 2018 byl při výpočtu rezervy likvidních prostředků, která měla být složena ve stanoveném termínu, použit proto, že během krize likvidity mohou být výběry finančních prostředků proměnlivé a zohlednění průměru snižuje riziko chyby ve výpočtu. ECB kromě toho vycházela z údajů, které byly v okamžiku přijetí rozhodnutí SRB/EES/2018/09 objektivní a aktuální a nebyly zpochybněny. S ohledem na poškození pověsti žalobkyně a z toho plynoucí nedostatek důvěry v tento subjekt se ECB nedopustila zjevně nesprávného posouzení, když měla za to, že po zrušení moratoria budou výběry pokračovat ve stejném tempu, neboť v mezidobí nedošlo k žádné události, která by mohla trhy uklidnit.
- 124 Obstat ostatně nemůže ani argument žalobkyně, podle kterého měl rozsah výběrů v období od 14. do 16. února 2018 klesající tendenci. ECB v tomto ohledu na jednání uvedla – a nebylo jí přitom oponováno – že hodnota výběrů byla 15. února vyšší než 14. února, takže nebylo možno konstatovat ani vzrůstající ani klesající tendenci. Argumentace žalobkyně tudíž musí být odmítnuta.

– Další argumenty týkající se posouzení selhání či pravděpodobného selhání žalobkyně, které provedla ECB a SRB jej akceptoval

- 125 Žalobkyně uvádí na podporu zpochybnění výsledku posouzení selhání či pravděpodobného selhání, které provedla ECB a SRB jej akceptoval, řadu dalších argumentů. V této souvislosti v podstatě tvrdí, že ECB nezohlednila veškerá likvidní aktiva, která žalobkyně měla nebo mohla mít k dispozici. ECB vzala do úvahy částku 694 milionů eur, která byla k dispozici ve stanoveném

termínu, tedy 23. února 2018 v 18:00 hodin, na účtu žalobkyně u Lotyšské banky, a nezohlednila aktiva, která na tomto účtu nebyla. Žalobkyně v podstatě tvrdí, že ECB neprávem vyloučila aktiva v hodnotě 690 milionů eur, která mohla být konvertována na hotovost, kdyby o to ECB požádala. Tato aktiva by byla v průběhu vybírání vkladů postupně k dispozici v přiměřené době.

- 126 Pokud jde nejprve o skutečnost, že ECB zohlednila pouze likvidní aktiva na účtu žalobkyně u Lotyšské banky, je třeba uvést, že ECB na jednání potvrdila, že mohla ověřit pouze likviditu dostupnou na tomto účtu – okamžitou disponibilitu jiných aktiv zkontrolovat nemohla. Argument žalobkyně, že nebyla informována o tom, že při výpočtu vyrovnávací kapacity, jež měla být k dispozici ve stanoveném termínu, lze zohlednit pouze likvidní prostředky dostupné na tomto účtu, ostatně musí být odmítnut. Jak uvedla ECB v bodě 93 spisu vedlejší účastnice, přičemž jí v tomto směru nebylo oponováno, tento požadavek byl zástupcům žalobkyně jasně sdělen zejména na schůzce, která se konala dne 20. února 2018 – zápis z této schůzky je obsažen v příloze F.4.1 spisu ECB coby vedlejší účastnice.
- 127 Žalobkyně ECB nemůže s úspěchem vytýkat, že nerozlišoval likvidní prostředky, které měla žalobkyně k dispozici, na jedné straně a přístup k těmto prostředkům na straně druhé, jelikož některá aktiva byla dočasně nedostupná. Žalobkyně totiž neprokázala, že přístup k těmto likvidním prostředkům byl obnoven včas, tak aby bylo možné vyhovět žádostem o výběr vkladů.
- 128 Z toho vyplývá, že ECB aktiva, na která poukázala žalobkyně, zohlednila a zhodnotila, ale kvůli nejistotě ohledně jejich okamžité dostupnosti svůj závěr opřela pouze o aktiva, která byla ve stanoveném termínu skutečně k dispozici na účtu žalobkyně u Lotyšské banky.
- 129 ECB v tomto ohledu v bodech 15 až 19 spisu vedlejší účastnice vysvětlila, že likvidní aktiva, která má úvěrová instituce k pokrytí odlivu finančních prostředků, pocházejí především ze dvou zdrojů. Prvním zdrojem je hotovost, již v zásadě představují peněžní účty vedené u centrální banky nebo jiných subjektů, k nimž může mít dotčená instituce přístup na žádost. Druhým zdrojem likvidity jsou některé vysoce kvalitní obchodovatelné cenné papíry, které lze poskytnout – zpravidla po uplatnění srážky z nominální hodnoty – jako zajištění ve snaze získat hotovostní úvěr od centrální banky či partnera nebo které lze za úplatu převést na třetí osobu, a získat tak hotovost. Podmínkou získání úvěru je, aby depozitář, který cenné papíry vlastní, tyto cenné papíry poskytl jako zajištění, zatímco převod cenných papírů může vyžadovat více času, jelikož se jej kromě depozitáře, který dotýčný cenný papír vlastní, účastní ještě další subjekty, jako například centrální depozitář cenných papírů a obchodní nebo centrální banka.
- 130 ECB dále uvedla, že peněžní prostředky na hotovostních účtech, a to zejména na účtech vedených u centrální banky, má banka, která potřebuje finanční prostředky na vyplacení vkladatelů a dalších věřitelů, okamžitě k dispozici. Půjčka na peněžních trzích nebo získávání hotovosti z jiných zdrojů než od centrální banky ovšem závisí na vůli obchodních partnerů. Tržní financování tedy nelze považovat za samozřejmost – může být omezeného rozsahu, může u něj docházet k velmi vysokým srážkám uplatňovaným na zajištění a někdy nemusí být k dispozici vůbec. S ohledem na tato omezení tržního financování si řada centrálních bank zachovává funkci věřitele poslední instance – v tomto rámci poskytují obchodním bankám v situacích, kdy ostatní subjekty na trhu nejsou ochotny tak učinit, nouzové hotovostní úvěry oproti zajištění.
- 131 ECB se v tomto kontextu domnívá, že řešení krize likvidity žalobkyně, k němuž se ECB a žalobkyně zavázaly, spočívalo ve snaze přeměnit aktiva této úvěrové instituce, která měla být likvidní, na dostatečné množství hotovosti, tedy vyrovnávací kapacitu, kterou by banka mohla bez jakéhokoli omezení okamžitě uvolnit, a vyhovět tak žádostem o výběr.

- 132 Avšak vzhledem k tomu, že několik partnerů, kteří drželi cenné papíry žalobkyně, její aktiva nechtělo uvolnit kvůli návrhu opatření FinCEN a že většina korespondenčních bank žalobkyně ukončila jejich vzájemné obchodní vztahy nebo zavedla značná omezení stran výše transakcí, bylo podle ECB možno se domnívat, že ve snaze vyhovět očekávaným žádostem o výběr vkladů lze okamžitě uvolnit pouze zůstatky finančních prostředků u Lotyšské banky nebo cenné papíry držené u této banky.
- 133 S ohledem na výše uvedené je třeba konstatovat, že ECB přijatelným způsobem vysvětlila, proč při výpočtu vyrovnávací kapacity nemohla být zohledněna aktiva, ve vztahu k nimž nebylo prokázáno, že byla ve stanoveném termínu skutečně dostupná na účtu žalobkyně u Lotyšské banky.
- 134 Žalobkyně se kromě toho dovolává několika specifických kategorií aktiv, které měla vzít ECB při posuzování selhání žalobkyně nebo jejího pravděpodobného selhání do úvahy.
- 135 Pokud jde zaprvé o příjmy z prodeje cenných papírů ve výši 407 milionů eur, je nutno konstatovat, že žalobkyně právně dostačujícím způsobem neprokázala, že tyto cenné papíry představují aktiva, jež by bylo možné snadno a okamžitě uvolnit a použít k výplatě vkladatelů, kteří by si chtěli vybrat své vklady ihned po případném zrušení moratoria. Je nesporné, že výnosy z tohoto prodeje – pokud byl realizován – nebyly převedeny na účet žalobkyně u Lotyšské banky do 23. února 2018, 18:00 hodin, jak správně podotkla ECB. ECB tedy nelze vytýkat, že cenné papíry nebo výnosy z jejich údajného prodeje nezahrnula mezi likvidní prostředky, které byly k dispozici k výplatě vkladů na žádost v den následující po 23. únoru 2018.
- 136 Pokud jde zadruhé o likvidní aktiva v hodnotě 29 milionů eur, která měla žalobkyně naostro účtech (bankovní účty žalobkyně vedené u jiných bank), a aktiva v hodnotě 13 milionů eur, která měla žalobkyně na účtu vedeném u Euroclear, je třeba poznamenat, že je ECB zohlednila v bodech 30 a 31 posouzení selhání nebo pravděpodobného selhání žalobkyně. Žalobkyně je toho názoru, že cenné papíry, které její jménem držel Euroclear, byly vysoce kvalitní – jednalo se například o státní dluhopisy – a bylo možné je v přiměřené době snadno konvertovat. Je však nutno konstatovat, že včas nebyl uvolněn ani výnos z těchto konverzí, takže příslušné částky nebyly dne 23. února 2018 v 18:00 hodin na účtu žalobkyně u Lotyšské banky k dispozici. Z tabulek obsažených v přílohách G.4 a G.5 vyjádření žalobkyně ke spisu ECB coby vedlejší účastnice totiž vyplývá, že Euroclear vyplatil žalobkyni značnou část výnosu z prodejů až po tomto datu.
- 137 Argument žalobkyně, že konverze vysoce likvidních aktiv musela být prováděna v závislosti na běžných platbách a že po 23. únoru 2018 vyšlo najevo, že se lhůta pro konverzi některých cenných papírů zkrátila, nemůže závěry ECB zpochybnit, jelikož ECB konstatovala – aniž se dopustila zjevně nesprávného posouzení, jak vyplývá z bodů 126 až 133 výše – že okamžitou disponibilitu likvidních prostředků zaručovala pouze jejich přítomnost na účtu žalobkyně u Lotyšské banky.
- 138 Stejně závěry je třeba zatřetí dovodit i ve vztahu k ostatním cenným papírům, o nichž žalobkyně tvrdí, že je měla k dispozici, že mohly být prodány za 358 milionů eur a že mezi nimi bylo i velké množství nejkvalitnějších cenných papírů v hodnotě 229 milionů eur, a začtvrté i ve vztahu k hotovosti ve výši 12 milionů eur, kterou měla žalobkyně dle svého tvrzení k dispozici. Je nutno konstatovat, že nebyla prokázána okamžitá disponibilita uvedených aktiv po případném zrušení moratoria a že ani tato aktiva nebyla konvertována na likvidní prostředky, které by se na konci 23. února 2018 nacházely na účtu žalobkyně u Lotyšské banky.

- 139 Žalobkyně zapáté tvrdí, že ECB pochybila, když dne 21. února 2018 rozhodla o omezení přístupu žalobkyně k operacím měnové politiky (monetary policy operations, MPO). Žalobkyně tak neměla přístup k úvěrové lince v hodnotě 40 milionů eur, která mohla být použita k zajištění dalších likvidních prostředků. ECB namítá, že se jedná o rozhodnutí Rady guvernérů ze dne 21. února 2018 přijaté v rámci obezřetnostního dohledu. Je nutno konstatovat, že žalobkyně ve skutečnosti nezpochybňuje opodstatněnost tohoto rozhodnutí Rady guvernérů a jasně nevysvětluje, jak by přístup k uvedené úvěrové lince mohl napomoci uvolnění dalších likvidních prostředků, aby byla na jejím účtu u Lotyšské banky k dispozici jedna miliarda eur. Uvedené rozhodnutí každopádně není součástí rozhodnutí napadeného projednávanou žalobou ani není jeho právním základem, takže není předmětem sporu.
- 140 Za takových podmínek, jako jsou podmínky projednávané věci, je třeba s ohledem na obezřetnost a opatrnost, která se od ECB vyžaduje v krizové situaci, zdůraznit, že ECB byla oprávněna zohlednit pouze likvidní prostředky, které byly na účtu žalobkyně u Lotyšské banky okamžitě k dispozici, a to ve snaze zabránit riziku, že v průběhu pěti dnů od zrušení moratoria nebude vyhověno žádostem o výběr – aktiva, o nichž žalobkyně tvrdí, že je měla k dispozici na jiných místech, totiž nebyla dostupná rychle.
- 141 Posouzení selhání či pravděpodobného selhání žalobkyně, které provedla ECB a SRB jej akceptoval, není zpochybněno ani argumentem, že požadavek ECB týkající se vyrovnávací kapacity nebyl přiměřený, jelikož žalobkyně by ve snaze tento požadavek naplnit musela vynaložit značné náklady na konverzi cenných papírů a dalších aktiv na okamžitě dostupnou hotovost. Tento argument totiž na závěrech ECB stran vyrovnávací kapacity, jejíž existence měla být ve stanoveném termínu prokázána, nic nemění.
- 142 Žalobkyně je konečně toho názoru, že moratorium mohlo být ve snaze obnovit její likviditu prodlouženo a nemusel být přitom spuštěn systém pojištění vkladů. ECB v tomto ohledu podle žalobkyně vycházela z nesprávného výkladu čl. 2 odst. 8 Noguldijumu garantiju likums (lotyšský zákon o pojištění vkladů). V tomto ustanovení je uvedeno, že CMFC rozhodne o nedisponibilitě vkladů do pěti pracovních dnů ode dne, kdy je prokázáno, že držitel vkladů není schopen tyto vklady vyplatit. Během moratoria ovšem nedisponibilitu vkladů konstatovat nelze, jelikož platby jsou pozastaveny. Argument ECB, podle kterého by prodloužení moratoria automaticky spustilo systém pojištění vkladů, a nebylo tudíž možné, je proto dle žalobkyně nesprávný.
- 143 Ani tento argument nemůže obstát.
- 144 ECB měla v projednávané věci za to, že žalobkyně nemá v důsledku hromadných výběrů vkladů, k nimž došlo ve dnech 14. až 16. února 2018, dostatek finančních prostředků. Stanovila žalobkyni lhůtu pěti dnů, která počala běžet dnem, kdy začalo platit moratorium, aby obnovila svou likviditu, a mohla se tak vypořádat s další vlnou výběrů. Po uplynutí této lhůty ovšem žalobkyně nebyla schopna prokázat, že má na svém účtu u Lotyšské banky k dispozici jednu miliardu eur.
- 145 ECB se tedy nedopustila zjevně nesprávného posouzení, když v tomto okamžiku dospěla na základě čl. 18 odst. 1 prvního pododstavce písm. a) a druhého pododstavce a odst. 4 písm. c) nařízení č. 806/2014 k závěru, že žalobkyně je v selhání nebo je její selhání pravděpodobné. Za těchto podmínek ECB nebyla povinna dát CMFC pokyn k prodloužení moratoria.
- 146 S ohledem na prostor pro uvážení, který měl SRB v rámci komplexní hospodářské analýzy, tudíž žalobkyně neprokázala, že se dopustil zjevně nesprávného posouzení, když měl za to, že žalobkyně je v selhání nebo je její selhání pravděpodobné.

– *K existenci přiměřené vyhlídky na to, že by selhání zabránila alternativní opatření*

- 147 Žalobkyně v podstatě tvrdí, že SRB dostatečně nepodložil svůj závěr, že neexistuje přiměřená vyhlídka na to, že by selhání žalobkyně v přiměřené lhůtě mohla zabránit alternativní opatření soukromého sektoru nebo orgánů dohledu, která by ve vztahu k ní byla přijata.
- 148 SRB s těmito argumenty nesouhlasí.
- 149 Podle čl. 18 odst. 1 písm. b) nařízení č. 806/2014 platí, že program řešení krize lze přijmout pouze tehdy, pokud mimo jiné s ohledem na časové možnosti a další relevantní okolnosti neexistuje přiměřená vyhlídka na to, že by selhání subjektu v přiměřené lhůtě zabránila jakákoli alternativní opatření soukromého sektoru, včetně opatření institucionálního systému ochrany, nebo orgánů dohledu, včetně opatření včasného zásahu nebo odpisu nebo konverze příslušných kapitálových nástrojů podle článku 21 téhož nařízení, přijatá ve vztahu k subjektu.
- 150 V bodě 3.2.2 rozhodnutí SRB/EES/2018/09 SRB konstatoval, že neexistuje žádné alternativní opatření, které by mohlo selhání žalobkyně přiměřeně zabránit. SRB v rámci provedeného zkoumání v podstatě vycházel z informací, které mu v souvislosti s posouzením selhání či pravděpodobného selhání žalobkyně předložila ECB.
- 151 SRB nelze vytýkat, že při zkoumání podmínky stanovené v čl. 18 odst. 1 písm. b) nařízení č. 806/2014 vycházel z posouzení selhání či pravděpodobného selhání žalobkyně, které provedla ECB. Je pravda, že se podmínky uvedené v čl. 18 odst. 1 písm. a) a b) tohoto nařízení liší. Nic to ale nemění na tom, že alternativní opatření uvedená v čl. 18 odst. 1 písm. b) zmíněného nařízení byla v projednávané věci zkoumána v rámci posouzení selhání či pravděpodobného selhání žalobkyně, které provedla ECB v souvislosti s podmínkou stanovenou v čl. 18 odst. 1 písm. a) téhož nařízení. Před tím, než ECB dospěla k závěru, že žalobkyně je v selhání nebo je její selhání pravděpodobné, totiž zkoumala, zda lze ještě tomuto selhání zabránit pomocí alternativních opatření, jako například prodloužením moratoria nebo využitím možností získat dostupné likvidní prostředky, jež byly uvedeny v ozdravném plánu žalobkyně z roku 2017. Podle čl. 18 odst. 1 čtvrtého pododstavce kromě toho platí, že „[s]plnění podmínky uvedené v prvním pododstavci písm. b) posoudí [SRB] [...] v úzké spolupráci s ECB“ a „ECB může rovněž informovat [SRB] [...], že se domnívá, že je podmínka stanovená v uvedeném písmeni splněna“. SRB tedy mohl vycházet ze závěrů zkoumání, které provedla ECB.
- 152 Žalobkyni se ve vztahu ke konkrétním a objektivním skutečnostem, které SRB uvedl v bodě 3.2.2 rozhodnutí SRB/EES/2018/09, nepodařilo vysvětlit, proč by alternativní opatření, která SRB a ECB zvažovaly, mohla v přiměřené lhůtě zabránit jejímu selhání. Další opatření, která měl SRB v rámci provedeného zkoumání případně zohlednit, žalobkyně neoznačila. Za těchto podmínek je třeba konstatovat, že pouhé nepodložené tvrzení, že SRB nevzal do úvahy existenci alternativních opatření, nepostačuje k tomu, aby jeho závěry připravilo o věrohodnost, a nemůže prokázat, že došlo ke zjevně nesprávnému posouzení.
- 153 Třetí a čtvrtý žalobní důvod je tedy třeba zamítnout.

K pátému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení práva být vyslechnuta a práva na přístup ke správnímu spisu

- 154 Žalobkyně tvrdí, že SRB porušil její právo být vyslechnuta ve smyslu článku 41 Listiny, jelikož jí neumožnil se před přijetím rozhodnutí SRB/EES/2018/09 vyjádřit. Neměla ani přístup ke správnímu spisu SRB.
- 155 SRB s těmito argumenty nesouhlasí.
- 156 Je třeba připomenout, že čl. 41 odst. 2 písm. a) Listiny stanoví, že právo na řádnou správu zahrnuje právo každého být vyslechnut před přijetím jemu určeného individuálního opatření, které by se jej mohlo nepříznivě dotknout.
- 157 Právo být vyslechnut zaručuje každému možnost užitečným a účinným způsobem vyjádřit své stanovisko v průběhu správního řízení před přijetím každého rozhodnutí, které by se mohlo nepříznivě dotknout jeho zájmů. Dále je třeba upřesnit, že právo být vyslechnut sleduje dvojí cíl. Zaprvé slouží šetření věci a co nejpřesnějšimu a nejsprávnějšimu zjištění skutkových okolností a jednak umožňuje zajistit účinnou ochranu dotčené osoby. Účelem práva být vyslechnut je především zaručit, že každé rozhodnutí nepříznivě zasahující do právního postavení bude přijato s plnou znalostí okolností věci, a má zejména za cíl umožnit příslušnému orgánu napravit pochybení nebo dotčené osobě uplatnit takové skutečnosti týkající se její osobní situace, jež mohou ovlivnit, zda rozhodnutí bude, či nebude přijato, anebo zda bude mít takový, či jiný obsah (viz rozsudek ze dne 4. června 2020, *ESVČ v. De Loecker*, C-187/19 P, EU:C:2020:444, body 68 a 69 a citovaná judikatura).
- 158 Je třeba uvést, že význam práva být vyslechnut a jeho velmi široký rozsah v unijním právním řádu potvrdil i Soudní dvůr – konstatoval totiž, že se toto právo musí uplatnit v každém řízení, které může vést k přijetí aktu nepříznivě zasahujícího do právního postavení dotčené osoby. Právo být vyslechnut musí být dodrženo i tehdy, pokud relevantní právní úprava takovou formalitu výslovně nestanoví (viz rozsudky ze dne 22. listopadu 2012, *M.*, C-277/11, EU:C:2012:744, body 85 a 86 a citovaná judikatura; ze dne 18. června 2020, *Komise v. RQ*, C-831/18 P, EU:C:2020:481, bod 67 a citovaná judikatura, a ze dne 7. listopadu 2019, *ADDE v. Parlament*, T-48/17, EU:T:2019:780, bod 89 a citovaná judikatura).
- 159 Stejně tak čl. 41 odst. 2 písm. b) Listiny zakotvuje právo každého na přístup ke spisu, který se jej týká, při respektování oprávněných zájmů důvěrnosti a profesního a obchodního tajemství.
- 160 Nejprve je třeba uvést, že cílem nařízení č. 806/2014 je v souladu s bodem 8 jeho odůvodnění zavést účinnější mechanismy řešení krize bank, které musí být základním nástrojem k tomu, aby se zabránilo škodám, jež vyplynuly ze selhání bank v minulosti. Pokud jde přitom o postup upravený v článku 18 tohoto nařízení, takový cíl vyžaduje rychlé přijetí rozhodnutí často v naléhavých podmínkách, jak dokládají krátké lhůty stanovené v tomto ustanovení, aby nebyla ohrožena finanční stabilita (rozsudek ze dne 6. května 2021, *ABLV Bank a další v. ECB*, C-551/19 P a C-552/19 P, EU:C:2021:369, bod 55).
- 161 I když je třeba přihlížet k požadavku rychlosti postupu upraveného v článku 18 nařízení č. 806/2014, je nutno jej sladit s právem být vyslechnut.

- 162 Bod 26 odůvodnění nařízení č. 806/2014 kromě toho potvrzuje jak sdílenou pravomoc ECB, tj. orgánu dohledu v rámci jednotného mechanismu dohledu, a SRB, tj. orgánu příslušného k řešení krize, posoudit, zda je úvěrová instituce v selhání nebo je její selhání pravděpodobné, tak výlučnou pravomoc SRB posoudit, zda jsou splněny ostatní podmínky pro přijetí programu řešení krize (rozsudek ze dne 6. května 2021, ABLV Bank a další v. ECB, C-551/19 P a C-552/19 P, EU:C:2021:369, bod 64).
- 163 Článek 41 Listiny, ani ustanovení nařízení č. 806/2014 s ohledem na povahu tohoto komplexního správního postupu, který je upraven v článku 18 zmíněného nařízení a který společně postupně vedou ECB a SRB, nevyžadují, aby byl subjekt, který je dotčen rozhodnutím o přijetí nebo nepřijetí programu řešení krize, vyslechnut v každé fázi tohoto postupu každým z těchto dvou orgánů zvlášť.
- 164 V projednávané věci je zaprvé nesporné, že žalobkyni sice před přijetím rozhodnutí SRB/EES/2018/09 nevyslechl SRB, ale byla několikrát vyslechnuta ECB.
- 165 Žalobkyni tak bylo umožněno, aby se v souvislosti s posouzením selhání či pravděpodobného selhání vyjádřila k relevantním skutečnostem. Jak kromě toho vyplývá z bodu 151 výše, ECB zkoumala alternativní opatření, která by mohla zabránit selhání žalobkyně. ECB se v rámci posouzení, které provedla po vyslechnutí žalobkyně, argumenty žalobkyně zabývala – shrnula je a odpověděla na ně. SRB, jemuž byly závěry posouzení provedeného ECB následně předány, tedy byl s argumenty žalobkyně při přijímání rozhodnutí SRB/EES/2018/09 v plném rozsahu seznámen – ve zmíněném rozhodnutí se přitom se závěry ECB týkajícími se podmínek stanovených v čl. 18 odst. 1 písm. a) a b) nařízení č. 806/2014 ztotožnil.
- 166 Je pravda, že SRB v rozhodnutí SRB/EES/2018/09 poprvé zkoumal podmínku stanovenou v čl. 18 odst. 1 písm. c) nařízení č. 806/2014, podle níž musí být opatření k řešení krize nezbytné ve veřejném zájmu. Žádná z výtek žalobkyně ovšem proti údajné neexistenci veřejného zájmu nesměřuje – výtky jsou namířeny zaprvé proti závěrům, podle nichž je žalobkyně v selhání nebo je její selhání pravděpodobné podle čl. 18 odst. 1 písm. a) nařízení č. 806/2014, a zadruhé proti konstatování, že s ohledem na časové možnosti a další relevantní okolnosti neexistuje přiměřená vyhlídka na to, že by selhání žalobkyně v přiměřené lhůtě zabránila jakákoli alternativní opatření soukromého sektoru nebo orgánů dohledu ve smyslu čl. 18 odst. 1 písm. b) téhož nařízení. Žalobkyně tedy byla v souvislosti s body, které zpochybňuje, v rámci správního řízení vyslechnuta.
- 167 Je třeba rovněž zdůraznit, že mezi okamžikem, kdy ECB předložila své závěry posouzení selhání či pravděpodobného selhání žalobkyně, a okamžikem přijetí napadeného rozhodnutí nedošlo k žádné nové události a SRB nebyla poskytnuta žádná nová informace. Pokud jde nadto o části rozhodnutí SRB/EES/2018/09, které žalobkyně zpochybnila v rámci tohoto řízení, SRB toto rozhodnutí neopřel o žádné jiné skutečnosti, než které již uvedla ECB a ve vztahu k nimž již byla žalobkyně vyslechnuta. SRB toto rozhodnutí nezaložil ani na jiném odůvodnění, než které uvedla ECB.
- 168 Za těchto podmínek je třeba uvést, že právo žalobkyně být vyslechnuta porušeno nebylo.
- 169 Zadruhé ve vztahu k právu na přístup ke spisu Soudní dvůr rozhodl, že porušení práva na obhajobu, včetně uvedeného práva, musí být posuzováno v závislosti na specifických okolnostech každého konkrétního případu, zejména na povaze dotčeného aktu, kontextu jeho přijetí a právních pravidlech upravujících dotýčnou oblast (viz rozsudek ze dne 16. května 2017, Berlioz Investment Fund, C-682/15, EU:C:2017:373, bod 97 a citovaná judikatura). V projednávané věci

postačuje uvést, že žalobkyně netvrdila ani neprokázala, že nemohla nahlédnout do dokumentů relevantních pro zkoumání provedené ECB, a to zejména během jejího dialogu s tímto orgánem probíhajícího v rámci uvedeného zkoumání; žádná skutečnost svědčící o právě uvedeném nevyplývá ani ze spisu, který byl Tribunálu předložen. Žalobkyně dále neupřesnila, k jakým dokumentům údajně neměla přístup v rámci zkoumání provedené ECB a k jakým měla mít přístup v rámci řízení před SRB, ani jak by jí tyto dokumenty umožnily se lépe hájit. Navíc je nutno konstatovat, že SRB nevycházel z jiných dokumentů než z těch, na nichž bylo založeno zkoumání provedené ECB.

170 Pátý žalobní důvod musí být tudíž zamítnut.

[*omissis*]

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (desátý rozšířený senát)

rozhodl takto:

- 1) **Žaloba se zčásti odmítá a zčásti zamítá.**
- 2) **Společnost ABLV Bank AS ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Jednotným výborem pro řešení krizí (SRB).**
- 3) **Evropská centrální banka (ECB) ponese vlastní náklady řízení.**

Kornezov

Buttigieg

Kowalik-Bańczyk

Hesse

Petrлік

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 6. července 2022.

Podpisy